

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

یونس نگاه

۰۹ اگست ۲۰۲۳

یونس نگاه

جنگ آگاهی و نان

شنیده نشده است که یکی از رهبران و کلان‌های طالب، از ثروت و قدرتش به سود دین، سنت، فرهنگ یا مردم گذشته باشد. آنان هر چند در سخن از نعمات مادی و زندگی این‌جهانی به خواری و بی‌میلی یاد می‌نمایند و دیگران را نیز به ترک حرص و تهیه توشه‌های اخلاقی برای جهان پس از مرگ دعوت می‌کنند، اما در عمل برای یک چوکی سودآور و مقامی که قدرت بیشتر به همراه آورد، حاضرند تمام توشه‌های اخلاقی خود را معامله کنند. آنان نقاب اخلاق و دین را پوشیده‌اند تا با اغفال مردم، به منافع مالی و سیاسی برسند.

رقابت و درگیری رهبران طالب بر سر تصاحب چوکی‌ها پنهان نیست و زورمندان آن گروه مثل هر قدرت‌طلب و حریصی مشغول افزودن به زور و زر خودند. آنان به خطیبان مساجد دستور می‌دهند که از لزوم کمک به فقیران، زشتی ثروت‌اندوزی و گناه ستمگری موعظه کنند، اما خود دست‌رخوان رنگین، لباس نو، موتر قیمتی و درآمد هنگفتی را که با نیرنگ به دست می‌آورند، با مستمندان شریک نمی‌سازند، حرص و طمع را مهار نمی‌کنند و دست از ستم برنمی‌دارند. در این رقابت زراندوزی و قدرت‌طلبی لحاظ هم‌دیگر را نیز نمی‌کنند. ملا هبت‌الله با وزیرانش درگیر است و می‌کوشد چوکی‌های بیشتری را از چنگ آنان برآید و وزیران و قوماندانانش در برابر او و علیه هم‌دیگر رقابت دارند تا از منافع نظامی، سیاسی و مالی سهم بیشتر بگیرند.

میان معاش و معیشت رهبران طالب و جنگجویان آن گروه تفاوت طبقاتی شدیدی وجود دارد. فرزندان ملاهای قدرت‌مند طالب با فرزندان جنگجویان آن گروه از جایگاه اجتماعی و اقتصادی مشابه برخوردار نیستند. اولی‌ها در ناز و نعمت به سر می‌برند و دیگران در فقر و تنگدستی. اما جنگجویان و توده فریب‌خورده این تناقض را دیده نمی‌توانند و آنانی که می‌بینند، توانایی درک علت‌های این دوگانگی را ندارند و در نتیجه چهره اصلی رهبران فریب‌کار پشت نقاب سیاسی-مذهبی پنهان می‌ماند. چرا که ذهن انسان قالب‌پذیر است و آدم‌ها را با شست‌وشوی مغزی و تربیت

معیوب می‌توان چون روبات‌ها برنامه‌ریزی کرد تا پدیده‌ها را مطابق دستور برنامه‌ریزان ببینند و «درک» کنند. از همین رو مدیریت آگاهی در رأس اولویت‌های رژیم‌ها و گروه‌های استبدادی است.

مستبدان برای آن‌که مردم را به جنگ‌جویان عاری از استقلال ذهنی بدل کنند و از آنان لشکر فاقد آرزوی فردی، خواست مادی و تمایل این‌جهانی بسازند، دریچه‌های ذهن‌شان را به روی نفوذ هر گونه آگاهی بیداری‌بخش می‌بندند. این کار شاید به نام دین، میهن، قوم یا خدا شود، اما هیچ‌یکی از این عنوان‌ها به اندازه نان با مدیریت دریچه‌های ذهن مردم رابطه ندارد. اگر «ایمان» و اطاعت کورکورانه توده برای مستبدان سود مادی و این‌جهانی نداشته باشد، هیچ ملا و قومندان و وزیری زحمت «اصلاح» مردم را به جان نخواهد خرید.

کاری که طالبان با نصاب تعلیمی، مکاتب و دانشگاه‌ها می‌کنند، در ظاهر اقدامات اصلاحی به سود دین، سنت و فرهنگ مردم تبلیغ می‌شود، ولی پشت این ظواهر جنگ نان جریان دارد. طالبان و حامیان‌شان پشت این نقاب‌ها پنهان شده برای تصاحب معادن، گمرک‌ها، مالیات، معاش‌ها و به یک کلام حاکمیت سیاسی و اقتصادی می‌جنگند. دره‌هایی که می‌زنند، محدودیت‌هایی که وضع می‌کنند، اعدام‌ها و شکنجه‌هایی که می‌کنند، اگر منجر به تحکیم قدرت رهبران و قومندانان آن گروه نگردد و برای آنان نفوذ، شهرت و دارائی بیشتر به همراه نیاورد، از رونق خواهد افتاد.

مخالفان طالبان نیز به آگاهی و نان مردم نگاه این‌جهانی دارند. میان آنان نیز سودجویان و فرصت‌طلبان بسیارند. اما بین کسانی که نان و شهرت خود را در آزادی مردم و افزایش دسترسی همه به تعلیم و رفاه می‌جویند، با آنانی که از راه سلب آزادی، ترویج نادانی و گرسنگی قدرت می‌جویند، تفاوت بسیار است.